

Основ'яненко); *Носом дихай* (В. Шкляр); *Дихай, дихай, чоловіче!* (Іван Багряний).

Юлія Романюк

ЗАЛИШИ ЧИ ЗАЛИШ?

Яку форму наказового способу дієслова *залишити* вибрати: *залиши́* чи *залиши*? Нові орфографічні або тлумачні словники не завжди відповідають на це питання, оскільки в них подано не всі форми. Вони орієнтовані на представлення визначальних для слова форм або таких, творення яких може становити для мовців труднощі. «Орфоепічний словник української мови» (В 2 т. / уклад. М. М. Пещак та ін. — К., 2001) подає і *залиши*, і *залиши́*. Старі словники («Словник українсько-російський» А. Ніковського 1927 р., «Правописний словник» Г. Голоскевича 1929 р.) засвідчують форму *залиши́*. У «Граматичному словнику української літературної мови. Словозміна» подано, зокрема, складні випадки дієвідмінювання. На це питання його автори дають таку відповідь: дієслово *зали́шити* має подвійний наголос. Якщо наголос на корені (*зали́шити*), то *залиши*, а якщо наголос на тематичному суфіксі (*залиши́ти*), то правильно *залиши́*, але *облиши*, тому що дієслово *обли́шити* має наголос не на тематичному суфіксі, а на основі, точніше, на корені. Так само, як *чеса́ти* — *чеши́*, але *обрі́зати* — *обрі́ж*. Це підтверджують і художні тексти: *Залиши́ хоч релігію й церкву в спокої* (В. Винниченко); *Залиши́ доторкатись сеї справи* (О. Кобилянська); *І, одвернувшись, глухо додав кудись убік: — Зали́ш собі, дитино* (О. Гончар); *Які добрі, то зали́ш, а які погані, то — в піч* (О. Гончар). Отже, оскільки дієслово *зали́шити* має подвійний наголос, то, як доводять словники і тексти, правильними є обидві наказові форми: і *залиши*, і *залиши́*. Вони відповідають правилу творення таких форм від дієслів з наголосом на корені та на тематичному голосному.

Юлія Романюк